

PRAVILO O UDVAJANJU TONOVA

Kod **glavnih kvintakorada** udvaja se:

- 1) najčešće *osnovni ton*;
- 2) ređe *kvinta* kvintakorda;
- 3) najređe *terca* kvintakorda.

Kod **sporednih kvintakorada** udvaja se:

- 1) najčešće *terca* kvintakorda;
- 2) ređe *osnovni ton* kvintakorda;
- 3) najređe *kvinta* kvintakorda.

U harmoniji upotrebljavamo i *nepotpuni trozvuk* - onaj kome fali jedan ton. Iz trozvuka se može izostaviti jedino kvinta kvintakorda. Na četiri glasa to se raspoređuje na sledeći način: tri puta osnovni ton i jedna terca (prema V. Peričiću).

Razmak između glasova može biti najviše oktava. Pre svega između soprana i alta, kao i između alta i tenora. Između basa i tenora rastojanje može biti i duodecima - to je maksimalno rastojanje!

Viši glas ne sme imati ton koji je niži od tona nižeg glasa (tzv. *preskoci*). Dozvoljeno je da se dva susedna glasa nađu na unisu, tj. jednom istom tonu (tzv. *naskoci*).

Visoki glasovi (sopran i tenor) imaju uvek vratove na gore, a duboki glasovi (alt i bas) imaju vratove na dole.

U violinskom ključu se isključivo pišu sopran i alt, a u bas ključu - tenor i bas.

Položaj akorda u harmoniji je definisan intervalskim odnosom između basa i soprana. On može biti oktavni, kvintni i tercni.

Slog akorda je definisan rastojanjem između gornja tri glasa, tj. između soprana i alta, i između alta i tenora. Rastojanje između basa i tenora ne utiče na slog.

Slog može biti uski, široki i mešoviti. **Uski slog** je onaj gde između gornja tri glasa ne može da se umetne više ni jedan jedini akordski ton. **Široki slog** je onaj gde između gornja tri glasa može da se umetne još po jedan akordski ton. **Kod mešovitog sloga**, jedan par glasova obrazuje uzan slog, a drugi par glasova obrazuje široki slog. Mešoviti slog se nikada ne može dobiti udvajanjem osnovnog tona kod glavnog kvintakorda. Može se dobiti udvajanjem kvinte ili terce, a i ako se kvintakord napiše kao nepotpun.

Zahvaljujući promeni položaja ili promeni i sloga i položaja (menja se registar), gornja tri glasa mogu krenuti malo više ili niže. Kad se menja i položaj i slog, onda dva glasa leže, a dva glasa samo zamene mesta. Ako su dva zadržana glasa bas i sopran, onda se menja samo slog.

Kritični tonovi se nikada ne smeju udvajati, tj. vođica se nikada ne sme udvojiti. Zato se kod dominantnog kvintakorda nikad ne sme udvojiti terca jer je to vođica, tj. kritičan ton.